ווי אזוי עס לעבען די ספרדישע אידען אין ארגענטינע

פון א. שרייבער

פון די אומגעפעהר 250,000 אידען, וואס מען רעכענט, אז עס געפינען זיך אין ארגענטינע (א צאהל וועלכע איז גיכער צו נידעריג, ווי צו הויך — קיין גענויע סטאטיסטיק האבען מיר נישט), זענען 35,000 ספרדים. פונקט ווי די אשכנזים, וואוינט אויך דער רוב פון די ספרדישע אידען אין בוענאס־איירעס. אין די גאסען מיט א געדיכטער אידישער באפעלקערונג וואוינען די ספרדים צוזאמען מיט אונזער רוסישע, פוילישע, רומענישע, גאליצישע און ליטווישע אידען. אין געוויסע גאסען — אפשניטען בילדען זייערע קלייטען די מערהייט. אבער א חוץ דעם ווייזט זיך ניט ארויס זייער עקזיסטענץ ניט אין נאציאנאלען, קולטורעלען, אדער עקאנאמישען לעבען פון דער היגער אידישער געזעלשאפט. זיי בילדען א פולשטענדיג אפגעזונדערטע גרופע, וועלכע האט ניט קיין שום שייכות מיט דער אידישער געזעלשאפט, ניט אינ'ם פריוואטען און ניט אין דעם עפענטליכען לעבען. נאר איין מאל אין משך פון די לעצטע יאהרען האט זיך איינגעגעבען דערוועקען זייער אינטערעס און זייער געמיינשאפטס געפיהל מיט'ן איבעריגען אידענטום: דאס איז געווען בעת די טרויעריגע געשעהענישען אין ארץ ישראל. דאמאלסט האבען זיי זאגאר געגעבען געלט פאר'ן נויט־פאנד פון ארץ ישראל. זיי זענען געקומען צו די זיצונגען פון נויט־פאנד קאמיטעט. זיי זענען געקומען אין די אידישע רעדאקציעס פרעגען אויף נייעס פון ארץ ישראל און האבען זיך אויך באטייליגט אין דער גרויסער פראטעסט־מאניפעסטאציע צוזאמען מיט די אנדערע אידען. אבער א חוץ דעם עפיזאד זענען זיי פאר די איבעריגע אידען א פרעמדע וועלט און דער פשוט'ער איד, וועלכער האט זיך אריינגעלעבט אין לאנד, האט מעהר באציהונג צום קריסטליכען ארגענטינער, צום שפאניאל אדער איטאליענער, ווי צו זיי — דעם אפגעזונדערטען אידישען שבט.

די דאזיגע פרעמדקייט און פארפרעמדונג איז אביסעל מאדנע אין א לאנד, ווי ארגענטינע, וואו די שפאנישע שפראך וואלט באדארפט בילדען א בריק צווישען אשכנזים און ספרדים, אדער לאמיר זיך אויסדריקען ווי מען זאגט אין ארגענטינע — צווישען אידען און טערקען. זיי, די ספרדים, רופען אונז, "לאס אידען", און מיר זיי "די טערקען". די דאזיגע נעמען זאגען מעהר ווי אלץ. די ספרדים, רעדענדיג וועגען "לאס אידען" פארשטעהען, אז זיי געהערען ניט צו דעם מין מענשען, וועלכע מען רופט מיט דעם נאמען אידען. און דאס גיט שוין א געוויסע בארעכטיגונג דעם נאמען "טערקען".

דער דאזיגער נאמען איז א פאלשער, ניט אלע ספרדים, ניט אפילו די מאיאריטעט פון זיי, זענען "טערקען". כאטש א גרויסער טייל פון זיי שטאמט פון לענדער, וועלכע האבען אמאל געהערט צו טערקיי.

די ספרדים אין ארגענטינע בילדען ניט קיין איינהייט. ניט קיין קולטורעלע, ניט קיין נאציאנאלע, ניט אפילו קיין שפראכליכע און — וואס עס וועט קלינגען אביסעל מאדנע — אפילו ניט קיין רעליגיעזע איינהייט. ניט פאראן קיין איינציגע אינסטיטוציע, וועלכע זאל בילדען דעם געזעלשאפטליכען אייגענטום פון אלע ספרדים אדער ארום וועלכער עס זאלען זיך גרופירען אלע טיילען פון ספרדישען ישוב. די ארגענטינער ספרדים זענען צווישען זיך גופא נאך מעהר צוריסען און אפגעטיילט ווי זיי אלע צוזאמען פון דער אידישער (אשכנזישער) געזעלשאפט.

די ארגענטינער ספרדים טיילען זיך איין אין פיער הויפט־גרופען: סיריער, סמירנער (באלקאן), פאלעסטינער און מאראקאנער. אבער יעדע פון אט די גרופען צוטיילט זיך אין ווייטערע אונטערגרופען און די צוטיילונג איז א גרינדליכע, ראדיקאלע מיט באזונדערע שוהלען, באזונדערע תלמוד תורות, באזונדערע פילאנטראפישע חברות. א באזונדערע כשרות און אפילו באזונדערע בית־עלמינ'ס. עס איז גענוג צו דערמאנען אז די ספרדים פון בוענאס איירעס האבען זיבען באזונדערע בית־עלמינ'ס פאר זיבען באזונדערע ספרדישע געמיינדעס, אדער גרופעס.

דעם עלטסטען ספרדישען ישוב אין ארגענטינע בילדען די מאראקאנער. די ערשטע פון זיי זענען געקומען אין לאנד מיט א פערציג יאהר צוריק, אין דער זעלבער צייט אומגעפעהר ווען עס זענען אהער אנגעקומען אונזערע ערשטע קאלאניסטען. די מאראקאנער צעהלען דא ארום 350 משפחות, אבער זיי זענען געטיילט אין צוויי גרופעס. איין גרופע, די מעהר רייכערע, די אריסטאקראטישע, האט א באזונדערען טעמפעל און א מין קהלה, וועלכע רופט זיך "קאנגרעגאסיאן איזראעליטא לאטינא". אלזא לאטיינישע איזראעליטען. די לאטיינישע איזראעליטען זענען שטארק אסימילירט און אלס "אריסטאקראטען" קוקען זיי אויף אונז, געוועהנליכע אידען, מיט נאך מעהר פאראכטונג ווי די אנדערע ספרדים. זיי האבען אן אייגענעם קלוב, אן אייגען הויז און אויך זייער יוגענט האט אן אייגענעם פוטבאל קלוב מיט אן אייגענעם שפיל־פלאץ. די דאזיגע לאטיינישע איזראעליטען היטען אפ זייער "ראסען־רייינקייט". זיי מישען זיך ניט מיט קיין ניט־לאטיינער און אפילו צדקה גיבען זיי נאר פאר אייגענע, פאר לאטיינישע איזראעליטען הייסט עס. די אנדערע, די ווייניגער רייכע מאראקאנער, בילדען א באזונדערע שוהל מיט באזונדערע אינסטיטוציעס ווי ת"ת וכדומה.

צו א אינגערען אימיגראציע־פעריאד געהען די סמירנער (אויך ספרדים פון קאנסטאנטינאפעל, סאלאניקי און בכלל פון באלקאן). די דאזיגע אימיגראציע האט זיך אנגעהויבען מיט א 25 יאהר צוריק. היינט צעהלען זיי אין דער גאנצער רעפובליק אן ערך 8,000 נפשות. זיי האבען ניט קיין געמיינזאמע קהלה־ארגאניזאציע. פארשיידענע פילאנטראפישע פאראייניגן פארנעהמען זיך מיט פארשיידענע אויפגאבען, אויך מיט דער ציהונג און באפרידיגונג פון רעליגיעזע הצטרכות'ען. א טייל פון זיי בילדעט א מין קהלה: די "קאמונדאר איזראעליטא ספרדי" (1,000 מיטגלידער). די דאזיגע קאמונידאר (געמיינדע) האט אן אייגענע שוהל, א ת"ת וואו א לעהרער פון פאלעסטינע לערנט מיט די קינדער העברייאיש, א בית עלמין, פארשיידענע וואוילטעטיגע פאראיינען און א געזעלשאפטליכען קלוב מיט א ביבליאטעק. אין דער לעצטער צייט האבען זיי געקויפט א גרויסע הויז אויף איינצוארדענען זייערע געזעלשאפטליכע טעטיגקייטען.

די רייכסטע און צאהלרייכסטע ספרדישע קאלאניע בילדען די סיריער, וועלכע צופאלען זיך אין צוויי גרופעס: די, פון דמשק און די, פון אלעפא. די לעצטע גרופע צעהלט זיך ארום 10,000 נפשות. זיי האבען מעהרערע שוהלען, בתי מדרשים, תלמוד תורות, וואו מען לערנט חומש און גמרא אויף אראביש. זיי זענען קאנסערוואטיוו־רעליגיעז. אלע האלטען שבת פארמאכט די קלייטען. א שטארקע השפעה אויף זייער רעליגיעזען לעבען האט געהאט דער, מיט עטליכע חדשים צוריק פארשטארבענער ר' שאול סיתון. איצט פראיעקטירט זיך ביי זיי אויפצובויען א נייע תלמוד תורה פאר 300 קינדער. ביי די אלעפער ספרדים זענען פאראן רייכע אידען, וועלכע גיבען א סך פאר קהלה־צוועקען, באזונדערס די פאמיליע טעאובאל.

די גרופע פון די דמשק'ער ספרדים נעהמט ארום 7,000 נפשות. זיי זענען ווידער געטיילט אין צוויי, די פון פאראיין "אור תורה" און די וואס גרופירען זיך ארום דעם פאראיין "אהבת דודים". ביידע גרופעס האבען שעהנע שוהלען, תלמוד תורות, וואו מען "פארטייטשט" דעם חומש אויף אראביש. העברייאיש ווערט ניט געלערנט אדער גאר ווייניג און שלעכט.

די געזונדסטע גרופע פון די ספרדים בילדען די פאלעסטינער. זיי זענען אבער די ווייניגסטע גרופע. זיי צעהלען ארום 100 משפחות. אבער זיי האבען אן אייגענע שוהל, וואוילטעטיגקייטס־פאראיינען, א תלמוד תורה, וואו 170 קינדער לערנען העברייאיש (כאטש ניט מאדערן סיסטעמאטיש). די דאזיגע גרופע האט ארויסגעוויזען דעם גרעסטען אינטערעס און מיטגעפיהל בעת די פאלעסטינער געשעהענישען אין יאהר פון 1929.

די עקאנאמישע פאזיציע פון די ספרדים איז מעהרסטענטייל א פעסטע. זיי זענען די גרויסע סוחרים אימפארטערען און זיי זענען שטארק פארטראטען אינ'ם מיטעלען הורט־האנדעל, באזונדערס אין טעקסטיל סחורות, זייד, צעלניק־ארטיקלען, א. א. וו. זיי זענען זעהר טיכטיגע סוחרים ווי אלע אריענטאלען. אנטקעגען זיי זענען אונזערע אשכנז'ישע סוחרים, ממש חדר־אינגלאך. דערפאר האבען טאקע די מעהרסטע פון זיי געמאכט גרויסע פארמעגענס. ווארום, זיי האבען ניט געבראכט מיט זיך קיין ארגענטינא קיין גרויסע קאפיטאלען, פארשטעהט זיך ממילא.

מען קען דאריבער זיך משער זיין, וואס אזא עקאנאמיש גוט־שטעהענדע געזעלשאפטליכע גרופע וואלט געקענט אויפטאן פאר איהרע סאציאלע, קולטורעלע און דערציהערישע אינסטיטוציעס, ווען עס זאל ביי די ספרדים זיין א געזעלשאפטליכער חוש, אן איינהייטליכער נאציאנאלער אדער רעליגיעזער געפיהל. אבער אזא געפיהל איז ביי זיי נישט פאראן, און זיי האלטען בכלל ניט פון געבען. זיי גיבען זעהר ווייניג פאר זייערע אייגענע קהל'שע הצטרכות'ען, שוין ניט צו רעדען פאר כלל־אידישע צוועקען, ווי למשל, די פארשיידענע הילפס־פאנדען און די נאציאנאלע פאנדען פאר ארץ ישראל, פאר וועלכע די היגע אידען ספענדען לפי ערך אין א גאנץ אננעהמליכער מאל. אפילו פאר א ראבינישען קאנסיליטאריום (ספרד'ישען) וועלכער האט זיך דא געגרינדעט אונטער דעם אנפיהרער פון ראבינער שבתי דזשאיען, גיבען זיי ניט קיין געלט.

בכלל בילדען די היגע ספרדים א מאטעריאליסטישען עלעמענט, וועמענס איינציגער אידעאל איז ביזנעס. דער ראבינער דזשאיען, מיט וועלכען איך האב גערעדט וועגען דעם, דערקלעהרט מיר דעם מאראלישען און גייסטיגען מצב פון די היגע ספרדים דערמיט, וואס קיין ארגענטינע האבען געוואנדערט ניט די גייסטיגע און קולטורעלע עלעמענטען פון ספרדישען אידענטום, נאר די מאטעריאליסטישע קרייזען, וועלכע זוכען אין לעבען נאר געשעפט. זיי זענען נישט אנטלאפען פון זייערע היימען פאר רדיפות, פאליטישע אדער רעליגיעזע, און דערפאר זוכען זיי אין דער נייער דרום־אמעריקאנער היים ניט קיין אידעאל פאר פרייהייט און גערעכטיגקייט און אינטערעסירען זיך אויך ניט פאר קיין שום נאציאנאלע אדער קולטורעלע פראבלעמען.

און שטעהענדיג אויף א קולטורעל־נידעריגער מדרגה, באציהען זיי זיך מיט אן אויסערגעוועהנליכער גאוה צו אונזערע אידען, די אשכנזים. מצד דעם היגען ציוניזם זענען אפטמאל געמאכט געווארען פארזוכען צו דערנעהענטערען זיי צום כלל־אידענטום, צו פאראינטערעסירען זיי פאר דעם אויפבוי פון ארץ ישראל, אבער דער דערפאלג פון די דאזיגע פארזוכען איז געווען א נישטיגער, דאס איז לייכט צו דערקלעהרען. פאקטיש זענען זיי פאר אונז א פולשטענדיג פרעמדע וועלט. זייער גייסטיגע אויסדרוקספארם איז א מין אריענטאלישער געשוואולענער סענטימענטאליזם. פארשטעהט זיך, אז דאס קאן זיך ניט פארטראגען מיט אונזער אידישער סופעראיראניע.

פונדעסטוועגען ווערען פון צייט צו צייט געמאכט פארזוכען פאר א דערנעהענטערונג. אויף דער ספרדישער זייט ווירקען, אין דעם זין צוויי מענער: דער שוין איבערדערמאנטער ראבינער שבתי דזשאיען און דער זשורנאליסט דוד עלענקאווע, דער באוואוסטער רעדאקטער פון שפאניאלישען "על השוריא" אין קאנסטאנטינאפאל (שפעטער אין סאפיא). די ביידע מענער האבען לאנג־יאהריגע באציהונגען צו דער ציוניסטישער און העברייאיש־ליטעראארישער וועלט.

עלענקאווע געפינט זיך דא זייט א צעהן חדשים. ער וויל דא גרינדען א גרויסע שפאנישע צייטונג, צי וועט זיך איהם דאס איינגעבען — אין א פראגע. ווייל ווי שוין באמערקט, די ספרדים האלטען ניט פון געבען געלט אויף אזעלכע זאכען. א פארזוך פון ציוניסטישער פראפאגאנדע צווישען די ספרדים, וועלכע עלענקאווע האט געמאכט באלד נאך זיין אנקומען אהער, האט ניט געהאט קיין דערפאלג.

ראבינער דזשאיען איז א מאדערנער אייראפייער. ער האט שטודירט אין וויען און געווען א צייט לאנג רעדאקטאר ביי א סערבישער צייטונג אין בעלגראד. ער האט נאהענטע באציהונגען צו די ציוניסטישע פיהרער, צו דער מאדערנער העברייאישער ליטעראטור און ער איז אפשר דער איינציגער ספרדי, וועלכער לייענט אויך א אידישע צייטונג.

ער איז איינער פון די גרינדער פון וועלט־פארבאנד פון ספרדישען אידענטום, וועלכען ער וואלט וועלען העלפען איצט אויפלעבען. פאר דעם צוועק פאהרט ער אין גיכען אפ קיין אייראפא און נארט־אמעריקא.

אלס מאדערנער מענש זעהט ראבי דזשאיען דעם נידעריגען קולטורעלען מצב פון זיינע ספרדישע ברידער אין ארגענטינא און ער וואלט זיי וועלען אויפפרישען דורך דער אריינשפריצונג פון א געוויסער דאזע אשכנזישע קולטור־בלוט. צי וועט איהם דאס געלינגען?

דערוויל פיהלט זיך ראבי דזשאיען היימישער אין די קרייזען פון די געבילדעטע אשכנזים, ווי צווישען זיינע ספרדישע ברידער.

דער השומר הצעיר אין קאנאדע

פון ש. קאפלאן

אין אן ארטיקעל "צו אלדי רוחות" באשרייבט דער דעלעגאט פון דאס ארבייטענדע ארץ ישראל א. ש. יורים זיין פארלעגענהייט, ווען ער האט באזוכט די היים פון "השומר הצעיר" אין א קרעמס שטאדט פון פוילען און מען האט פארלאנגט פון איהם ער זאל דארט אפגעבען א גרוס פון ארץ ישראל.

"וואס פאר א גרוס זיי ברענגען? אז ביי זיי אין "קן" איז א שטיק צאפלדיג ארץ ישראל, זייערע לידער די זעלבינע ווי ביי אונז אין "לאנד", זייער שפראך די זעלבינע, זייער פסיכאלאגיע דיזעלבע, נאר א געאגראפישער חילוק ניט מעהר, זיי ברענגען א גרוס פון ארץ ישראל? איך האב פארגעסען אז מען האט עפעס לעצטענס אזוי פיעל טענות־מענות בנוגע די "אידיאלאגישע אפגייונגען" אין השומר הצעיר צייטונגען. איך האב מיר געקלערט, אז סוף סוף אנטשיידעט ניט די "גרויע טעאריע", נאר דער 'איביג גרינער לעבענס בוים". איז אויב אזוי — דאן צו אל די רוחות די "טעאריעס". זאל לעבען דאס לעבען! און דאס לעבען איז דא הונדערט פארצענטיג ארץ ישראל'דיג — אויב נישט נאך מעהר".

אונז בלייבט צו צוגעבען, אז אויב אונזער ארים היימלאנד אפילו פון ביידע זייטען ירדן וועט ניט מסוגל זיין אויפנעהמען אין זיך דאס גאנצע וואנדער פאלק און גרויסע עברים וועלען מוזען פארבלייבען אין די גלות היימען — דאן איז ניטא קיין אנדער אויסוועג, ווי פארברייטערען ארץ ישראל און ברענגען עס איבעראל, וואו עס געפינען זיך אידישע מענשען — זיין טאנץ און ליעד און שפראך און ארבייטס פרייד, אלס טרייסט און נחמה, די אידעע פון גרויס ארץ ישראל פון א וועלט ארץ ישראל.

שוין באלד זיבען יאהר ווי דער זעלבער "השומר הצעיר" האט אריינגעוואנדערט אין קאנאדע. זיין ערשטען נעסט האט ער אויסגעפלאכטען אין מאנטרעאל און פון דאנענד זיך געצויגען ווייטער אין טאראנטא, אטאווא און ווינדזאר.

צו היינטיגען טאג שטעלט דער קאנאדער השומר הצעיר מיט זיך פאר א פארצווייגטע ארגאניזאציע מיט 4 אפטיילונגען, וועלכע צעהלען העכער 400 מיטגלידער.

מיר ווילען טריי בלייבען יוריסעס: "צו אל די רוחות די טעאריעס, זאל לעבען דאס לעבען" און זיך דא אפשטעלען אויף דעם אויסערליכען פנים פון די ארץ ישראל'דיגע אאזיסען, וואו פון קינדער "כפירים" און יוגענטליכע "צופים" שמידען זיך אויס פאראהארטעוועטע בויער און שאפער און וואו מען פארשטעהט גלייכצייטיג אפצוהיטען די קינדישקייט, דעם קוואל פון אייביגער יוגענט און אייביגען גליק.

דער קאנאדער "השומר הצעיר" איז פריהער פון אלץ טריי געבליבען די טראדיציעס און דעם גייסט פון זיין אל־וועלטליכער יונגענטליכער ארגאניזאציע.

דער דאמינירענדער טייל פון אלע "קנים" (אפטיילונגען) און די טאן געבער זיינען די געוועזענע שומרים פון אייראפא. דא האלטען זיי אן דעם ראנג פון "כפיר", 'צופה" און "יוצר", וועלכע זיי האבען באקומען אין די אלטע היימען, דא פארנעהמען זיי די זעלבע ערטער אין דער לייטונג מיט די קבוצות, וועלכע זיי האבען פריהער פארנומען.

דער גרעסטער פארדיענסט פון קאנאדער "שומר" ליגט דעריבער אין דעם וואס זיי אסימילירען דא די היגע געבארענע און טאפען פאר זיי אין קאנאדע א נייע נאציאנאלע אטמאספערע. פון דער אנדער זייט טראגען אריין די קאנאדער קינדער אין דער ארגאניזאציע א וויכטיגען קארעקטיוו.

זיי שטייגען ווייט אריבער זייערע אייראפייאישע חברים אין דיסציפלינירטקייט, פינקטליכקייט, ארבייטזאמקייט, פלינקייט, ריינקייט און שטרעבזאמקייט אין אלעם וואס איז פארבונדען מיט אויפבוי מאמענטען אדער מיט'ן גרייטען זיך צו דעם. זיי ווארצלען אויס אין קאנאדער "שומר" אלעם וואס שמעקט מיט בטלנות און טרוקענע "גראע טעאריע".

כדי אפצושאצען די וויכטיגקייט פון דעם קארעקטיוו איז גענוג צו זאגען, אז דא אין קאנאדע פעהלט דער "החלוץ" אלס ארגאניזאציע און דער היגער "השומר הצעיר" איז צו היינטיגען טאג אזוי גוט ווי די איינציגע ארטיקע קערפערשאפט, וועלכע פלאנצט איין אין דער היגער יוגענט דעם חלוציאנישען גייסט און בילדעט פון זיי אויס פארענדיגטע חלוצים.

די ערשטע גרופע חלוצים, וועלכע זיינען פאריגען יאהר אפגעפאהרען פון קאנאדע איז באשטאנען פון 5 שומרים און א פועלי ציון חברה. אט די גרופע איז איצטער דער לעבעדיגער בריק צווישען ארץ ישראל און קאנאדע.

די ארטיגע יוגענט באגעגנט זיך דא צום ערשטען מאל מיט איהרע חברים, וועלכע זיינען אקטיוו אין דעם ארץ ישראל אויפבוי פראצעס זעלבסט, מיט איהרע אייגענע פיאנערען, אגב די גרינדען און געוועזענע לידערס פון קאנאדער "שומר". זיי האבען געגעבען א ציעל און מעהר זין די גאנצע עקזיסטענץ פון דער ארגאניזאציע אויף וועלכע זיי האבען פון דארטען א סך א גרעסערע השפעה. ווי זייענדיג דא. דער אלגעמיינער טאן פון זייערע בריעף איז; "פארנאכלעסיגט ניט דעם גוף! גלויבט ניט, אז פיזיש שוואכע אידעאליסטען קענען דא וואס אויפטאן, פריהער אדער שפעטער פאלען זיי אונטער דעם לאסט פון דער אונגעהייער שווערער ווירקליכקייט און גיבען זיך אונטער. טרעניירט דערביי אייערע מוסקולען און נערוועז אויף דער פרייער נאטור, שענקט גרויסע אויפמערקזאמקייט אלע מינים פון ספארט. אונז שעצט מען דא גאנץ הויך ניט אזוי צוליעב אונזער ענגליש, וועלכע קומט אונז דא זעהר שטארק צוניץ, נאר הויפטזעכליך דערפאר, ווייל מיר זיינען דורכגעגאנגען די מוסטערהאפטע שולע פון "שומר". דער עיקר פון דער "מושבה" (אין קעמפ) און באמת האט דער חודש קעמפ לעבען פון קאנאדער "השומר הצעיר" א סך א גרעסערע באדייטונג ווי אלע איבעריגע 11 חדשים פארטיי ארבייט אין שטאדט.

די מושבה

דער ספארטאנישער קעמפ פון "השומר הצעיר" שטעלט מיט זיך פאר גיכער א לאגער ווי א קעמפ, וואו מען זוכט ניט קיין שטאדטישע באקוועמליכקייטען מיט זאטע מאלצייטען, נאר א גייסטיגע סביבה און דער עיקר די פרייע מעגליכקייט פון אן אלזייטיגע קערפערליכע טרענירונג. דער מאנטרעאלער קעמפ פון השומר הצעיר האלט שוין אן דעם 4־טען זומער. ער דויערט נאר איין חודש יולי, ווייל די עלטערע מיטגלידער און די פיהרער פון קעמפ, די "יוצרים" זיינען אלע ארבייטער און קענען קיין לענגערען אורלויב ווי אויף א חודש ניט באקומען.

דער מאנטרעאלער קעמפ געפינט זיך זיך אין די לאורענשען בערג. אין דארף פיעדמאנט הארט ביים "נארד ריווער". ער איז איינגעארדענט אן א זייט פון דארף און ווייט פון די פריוואטע זומער וואוינונגען. די דריי שטאקיגע הויז שטעהט אויף א שפיץ פון א בארג. צו פוסען פון בארג, אויף א לאנקע, וועלכע גרענעצט זיך מיט א וועלדעל, זיינען אויסגעשטעלט 6 טענטס. פון דער אנדער זייט הויז איז א טיפער טאל, וואו יעדע נאכט ווערט איינגעארדענט די "מדורה". דער קעמפ פייער. אין די טענטס שלאפען די "יוצרים" און "צופים". אין דער הויז די "כפירים".

אין מיטעלסטען פלאט פון הויז געפינט זיך די קיך. קיין בעטען ווערען ניט אנערקענט. מען שלאפט אויף דער ערד, אויף שטרוי, וועלכע ווערט יעדען טאג געלופטערט און אפט געביטען.

אומגעפעהר אויפ'ן זעלבען אופן איז איינגעארדענט אין 6 טענטס דער קעמפ פון טאראנטאר "קן" פון "השומר הצעיר", אן א זייט פון דארף "קעסוויק" ביי דער לייק אנטעריא. דער אונטערשייד איז נאר, וואס קיין הויז פארמאגען זיי דארט אינגאנצען ניט. דער קעמפ ווערט באדיענט פון א פעלד קיך, וועלכע איז איינגעארדענט אונטער א ספעציעל געמאכטען דאך.

די טאראנטאר "מושבה" באדיענט 45 שטענדיגע מיטגלידער פון 12 ביז 20 יאהר.

אויף די "וויק ענדס": פרייטאג, שבת און זונטאג קומען דארט כמעט אלע שומרים פון טאראנטאר "קן". דער מאנטרעאלער קעמפ באדיענט 70 שטענדיגע מיטגלידער, ביי 30 מיידלאך און 40 בחורים. צו די "וויק ענדס" ווערט דער צאהל פארדאפעלט.

דער הויפט פרינציפ פון דער מושבה איז זעלבסט באדיענונג.

אלע מיטגלידער ווערען דא באטראכט אלס איין חברשע משפחה, וועלכע דארף זיך געמיינזאם אויסהאלטען. עס איז דא א באשטימטער וועכענטליכער און טעגליכער אפצאהל פון יעדען מיטגליעד. דער קעמפ איז אבער פריי פאר אלע שומרים און איהר וועט קיין מאל ניט וויסען ווער פון זיי צאהלט און ווער ווערט אויסגעהאלטען אומזיסט. דאס איז דער שטרענגסטער סוד פון דער "הנהגה" (לייטונג), פון איהרע דריי מיטגלידער.

אין קיך בייטען זיך יעדען טאג 7 חברים 2 אינגלאך און 5 מיידלאך, אויסער צוויי עלטערע חברות, וועלכע פיהרען אן די קיך דעם גאנצען חודש.

דער קעמפ לעבען פאנגט זיך אן גאנץ פריה.

די קיך שטעהט אויף 6 אזייגער. 7 פריה, ביים ערשטען פייף מוז אויפשטעהן די גאנצע "מושבה". ביים צווייטען פייף שטעהען שוין אלע אין שורה און עס הויבען זיך אן די גימנאסטישע איבונגען וועלכע דויערען א האלבע שעה. אויסגעווייקטע אין דער אייגענער שווייס לאזען זיך נאכהער די קעמפ מיטגלידער ארונטער צום טייך, הארט נעבען הויז, וואשען זיך. דאס איז דער איינציגער ארט, וואו עס ווערט ערלויבט זיך צו וואשען.

פאר שטאדטישע קינדער איז ווייט ניט באקוועם און ניט גרינג זיך ארונטערצולאזען מיט די אימפראוויזירטע געדריידעלטע צווישען בוימער וועגעל פון בארג צום טייך און דארטען, שטעהענדיג אויף די אנגעווארפענע פון ששת ימי בראשית אין שטראמיגען "נארד ריווער" שטיינער, נעהמען די פריהמארגען "באד". דאס איז אבער דער וועג פון "שומר" — דער שווערער וועג, און פרעגט בעסער קיין קשיות ניט, ווייל איהר וועט זיך דערמיט נאר קאמפראמעטירען אין זייערע אויגען.

אויך דער וועג צום קעמפ הויז, בארג ארויף איז געווען ניט איבעריגס באקוועהם, און ווען מיר האבען געפרעגט דעם לידער פון דער "מושבה", יאשע כהן פארוואס לייגען זיי ניט איבער די וועג? האט ער א בלישטשע געטאן מיט די אויגען און אויסגערופען: "דאס איז א אידייע! מיר דארפען דורכפיהרען א "יום עבודה' און האבען זיך נאך ניט דערטראכט אין וואס דאס לאז זיך אויסדריקען. איהר האט מיר ארויפגעפיהרט אויף א גוטען געדאנק, אונזער "יום עבודה" וועט האבען צו טאן מיט'ן איבערלייגען די וועג".

דריי טעג פארן פארלאזען דעם קעמפ איז געמאכט געווארען א נייער פראכטפאלער וועג צום קעמפ מיט א קייט שטיינער פון ביידע זייטען. די באקוועמליכקייט לאזען מיר איבער פאר אנדערע, האט ער מיר שפעטער געזאגט, אונז האט באפרידיגט די שווערע דאנקבארע ארבייט.

דער דריטער פריהמארגען פייף רופט צום פרישטיק. דאס מיינט אז מען דארף זיך צוערשט אויסשטעלען אין א שורה אונטען, לויט א באשטימטען סדר, און מיט געזאנג אלע צוזאמען ארויפמארשירען אויף דער וועראנדע.

לויט דעם זעלבען סדר זעצט מען זיך אויס ארום דעם לאנגען שוין געגרייטען טיש.

עסען פאנגט מען אבער אן ערשט נאך דעם, ווען דער לידער פון דער "מושבה" לאדט אלעמען איין אויפשטעהן און זיך נעהמען פאר די הענט. אויף זיין קורצע באגריסונג "חזק", ענטפערען אלע "חזק ואמץ".

דער געמיינזאמער צוזאמענלעבען און די חברשאפט פון די שומרים דריקט זיך אם בולטסטען אויס ביים עסען.

די קיך איז וואכזאם צו די פארלאנגענגען פון יעדען חבר. ד. ה. פארציאנען באקומען אלע די זעלבע, נאר ווען עס איז דא איבעריגע באקומט מען א צווייטע און א דריטע פארציאן. ווען מען פארלאנגט עס. דאס ווערט געבעטען אויף א ספעציפישען לשון. איך האב אלע מאל געהאט דעם איינדרוק, אז יעדער זארגט מעהר דער צווייטער זאל זאט זיין ווי ער אליין, אז דוקא דער עסען איז דא די שולע וואו מען ווערט געאיידעלט. עס האט קיינמאל ניט פאסירט אז איינער זאל בייזוויליג קריטיקירען דעם עסען אדער בכלל רעדען וועגען דעם וואס מען עסט.

דער אויסדרוק פון אומצופרידענקייט ביים טיש ווערט דא באטראכט אלס די גרעסטע שאנדע.

ווען איינער א זייטיגער באזוכט דעם קעמפ אין צייט פון עסען, פרעגט איהם קיינער ניט זיין נאמען און מען זעצט איהם אוועק ביים טיש. איהם ווערט אבער ניט געשאנקען קיין גרעסערע אויפמערקזאמקייט ווי אלע איבעריגע.

נאך פרישטיק ווערט געגעבען א האלבע שעה אויף צו ברענגען אין ארדנונג דעם טענט אדער צימער. דאן קומט פאר דער "ביקור הנהגה". דאס הייסט די אינספעקציע פון יעדען צימער, טענט און קיך.

דער רעזולטאט ווערט יעדען טאג באזונדערס פארצייכענט און שפעטער פארעפענטליכט. דערביי ווערט געלויבט אדער געטאדעלט די גרופע אבער ניט דער יחיד.

די ווייטערדיגע פראגראם פון א געוועהנליכען קעמפ טאג איז פאלגענדע:

ביז 11 פריה העברייאישע קורסען.

ביז 12 פארשיעדענע גיימס: בייסבאל, פוטבאל א. א. וו. פאר די כפירים. די עלטערע פיהרערען אן מיט דעם שפיעל, אדער פארברענגען די צייט אין לייענען.

12 אזייגער באדט מען זיך. נאכהער קומט פאר לויט דעם זעלבען סדר דער דינער.

פון 2 ביז 4 פרייע צייט פאר די עלטערע, האנט ארבייט: נייען, צייכענען, שניצען פאר די אינגערע. פון 4 ביז 6 "שיחת קבוצות" אויף היסטאריש, ציוניסטישע און סאציאליסטישע טעמען. פון 6 ביז 7 צום צווייטען מאל באדען זיך, פון פון 7 ביז 8 סאפער, פון 8 ביז 9 קלייבען האלץ אין וואלד און פון 9 ביז 10.30 די מדורה".

דער באדען זיך ווערט באטראכט אלס א ספארט. איינע פון די אויפגאבען פון השומר הצעיר איז אז אלע 100 פראצענט פון איהרע מיטגלידער זאלען קענען שווימען. אין פארלויף פון איינעם אדער צוויי קעמפ חדשים באמיהען זיי זיך דאס צו דערגרייכען.

די מדורה אדער דער נאכט פייער, מיט וועלכען עס ווערט פארענדיגט דער קעמפ טאג, איז אייגענטליך די שעה פון איינמיטען חשבון הנפש פון יעדען חבר. דאס קומט פאר אין טאל. א מיסטעריעזע פינסטערניש הילט ארום די בוימער, בערג און געגענט. אלעס ווערט פארשוואונדען. דער אפגלאנץ פון פייער אין דער שטאק פינסטערער נאכט פארוואנדעלט אין שאטענס אפילו די אייגענע חברים. בלייבענדיג מיט זיך אליין, פארציהט מען א נגון. קיינער פיהרט ניט אן מיט דעם געזאנג. ער גיסט זיך אבער שטענדיג צוזאמען אין איין אלגעמיינעם שטראם פון א'י בענקשאפט, האפנונג, ליידען, קאמף, צער און יוגענטליכע חלומות. דאס האלט אבער ניט אן בסדר. ווי אפגעבריהטע שפרינגען באלד איינציגע אויף. מען פארלייגט די הענט אויף די אקסלען און מען לאזט זיך טאנצען א "הורא". דער ראד ווערט גרעסער, ברייטער לעבעדיגער. ער ציהט אריין אין זיך כמעט אלעמען ארום. עס כאפען זיך אויף די דרעמלדיגע, אפילו די איינגעשלאפענע.

מען ווארפט אונטער האלץ, דער פייער ווערט העלער, פלאקערדיגער. דער טעמפ פון דער הורא ווערט שנעלער, דער געזאנג פלאמענדיגער. אזוי האבען געטאנצט די אמאליגע חסידים און עס גלויבט זיך קוים, אז איהר זעהט עס אין א ווינקעל פון קאנאדע אין א פראנצויזי־

(פארזעצונג אויף 4)

מאגען־פארשטאפונג

איז א סיגנאל פון געפאהר

איהר טארט עס ניט פארנאכלעסיגען, ווייל די אונריינע שטאפען, וואס קומען פון מאגען־פארשטאפונג, פארשפרייטען זיך איבער דעם גאנצען קערפער און פארגיפטען דאס בלוט.

עקס־לאקס

(אין ענגליש EX-LAX)

דער טשאקאלאד אפפיהר־מיטעל

שאפט אפ די אומריינע שטאפען. עס גיט אייך א ריינעם מאגען, ריינע בלוט, גוטען אפעטיט און רוהיגען שלאף.

האלט אימער א באקס עקס־לאקס אין הויז.
עס איז גוט פאר גרויס און קליין.

עקס־לאקס קומט אויך אין פארם פון פייגען— "פיג־פלייוואר".

אין אלע דראג סטארס.